

Kommentarer til evalueringen av ledningsregistreringsforskriften

SLG 11.juni 2026 / Arne Sandland, Telenor Norge AS

telenor

Telenors syn på forskriften – utdrag.

- I hovedsak er forskriften til å leve med fordi:
  - bedre dokumentasjon av ledningsanlegg
  - bedre risikovurdering
  - færre graveskader
  - tydelig ansvars plassering hos ledningseier.
- Rapporten finner også tegn på at forskriften faktisk har gitt positive effekter på risikostyring og skadeforebygging.
- Men, det er et behov for å rette opp i begrepsbruk; utbygger, byggeherre, tiltakshaver.
- Og, i dag er standarden styrende for forskriften. Det må være motsatt. At standarden styrer gir etter vårt syn for stramme rammer for utvikling/endring av forskriften, særlig når det gjelder dokumentasjon av ledningsanlegg der eventuelle brudd gir liten eller ingen samfunnskonsekvens.

Så til saken: Hovedpunkter fra Vista Analyse om sikkerhetsvurderinger

- Rapporten har **relativt begrenset omtale av informasjonssikkerhet for ekomnett spesifikt**. Den behandler dette temaet primært som et rammevilkår, og en viktig forutsetning ved eventuell videreutvikling av regelverket.
- Men den påpeker viktigheten av **sikkerhet og sikkerhetsvurdering knyttet til håndtering av skjermingsverdig informasjon** i forbindelse med ledningsregistrering.
- Rapporten anbefaler mer automatisert og digital datautveksling, men peker samtidig på at eventuelle nye løsninger – særlig et eventuelt nasjonalt ledningseierregister – må vurderes opp mot informasjonssikkerhet.
- Det legges vekt på at sikkerhet omkring skjermingsverdig informasjon må ivaretas gjennom grundige vurderinger og passende tiltak for å beskytte kritisk infrastruktur, samtidig som informasjonen skal være tilgjengelig nok til å støtte sikker planlegging og utførelse av arbeid.
- Med andre ord: Rapporten ser store gevinster ved enklere tilgang til ledningsdata, men erkjenner at dette kan øke sikkerhetsrisikoen dersom sensitiv informasjon samles eller gjøres lettere tilgjengelig.

Hva Vista Analyse ikke sier om sikkerhetsvurderinger

Det er viktig å merke seg at rapporten **ikke**:

- analyserer konkrete cybertrusler mot ekomnett,
  - vurderer risikoen ved API-baserte løsninger,
  - vurderer risiko ved sentral lagring av ekomdata,
  - analyserer sabotasje- eller etterretningsrisiko knyttet til detaljert ledningsinformasjon,
  - gir anbefalinger om sikkerhetsarkitektur eller tilgangskontroll.
- Disse temaene nevnes kun indirekte gjennom henvisninger til sikkerhetsloven, NIS2 og behovet for å vurdere informasjonssikkerhet ved eventuelle nye registre.
  - Leses rapporten fra et ekom- eller nasjonalt sikkerhetsperspektiv, er det påfallende at informasjonssikkerhet behandles som en **viktig rammebetingelse**, men ikke som et eget analysetema. Rapporten er primært en evaluering av effektivitet, datadeling, kostnader og organisering. Sikkerhetsutfordringer ved økt digital tilgjengelighet til lednings- og ekomdata blir i liten grad utredet, selv om rapporten anbefaler løsninger som kan gjøre slik informasjon mer tilgjengelig.
  - Det kan ha med at mandatet ikke nevnte dette konkret som et tema.

Hovedpunkter fra Vista Analyse om sikkerhetsvurderinger

- **Skjermingsverdig informasjon må beskyttes godt:** Informasjon som kan utgjøre en sikkerhetsrisiko (for eksempel sensitive data om kritisk infrastruktur) skal håndteres med nødvendige restriksjoner og sikkerhetstiltak for å hindre uautorisert tilgang.
- **Sikkerhetsvurderinger er nødvendig:** Ledningseiere og andre aktører må gjennomføre risikovurderinger for å avgjøre hvilken informasjon som skal skjermes, og hvordan den skal beskyttes, i tråd med gjeldende regelverk og standarder.
- **Balansen mellom tilgjengelighet og sikkerhet:** Selv om det er viktig å gjøre ledningsinformasjon tilgjengelig for å forebygge skader og ulykker, må dette skje uten å kompromittere sikkerheten rundt sensitive anlegg og data.
- **Forskriften gir ikke alltid klare retningslinjer:** Behovet for bedre samordning og tydeligere krav omkring behandling av skjermingsverdig informasjon fremheves som et forbedringsområde.

Saklig behov for ledningsdata

- Ofte vil trasedata og volum av trase være tilstrekkelig for den som har et saklig behov
  - Dette kan ivaretas ved ledningskart
  - Påvisning kan utføres ved behov der det ønskes større sikkerhet om plassering
  - Påvisning er imidlertid ferskvare, og det kan derfor være behov for flere påvisninger
  - Forskriften §7 bokstav b: *(påvisninger er uten krav om betaling med mindre): «det gjelder gjentatt påvisning av samme ledningsanlegg innenfor fastsatt gyldighetsperiode for påvisningen»*
- Men, partene kan avtale andre frister, men hvis det avtales andre frister, gjelder ikke de forskriftsbestemte begrensningene for å ta betalt for tjenesten eller størrelsen på vederlaget.
- *«Den som skal detalj-prosjekttere et nytt anlegg eller grave i et begrenset område vil kunne ha behov for nøyaktige opplysninger om lokalisering, utseende og ytre dimensjoner, men vanligvis ikke opplysninger som sier noe om anleggets kapasitet og egenskaper.*
  - *Den som skal planlegge utbygging i et større område vil ikke nødvendigvis ha tilsvarende detaljert behov for eksakt lokalisering av anlegget.*
  - *Kommunen vil på den annen side som plan- og bygningsmyndighet kunne ha saklig behov etter bestemmelsen her for mer heldekkende geografiske oversikter over ledningsnettet.*
  - *Med saklig behov menes ikke bare overfor den som direkte mottar opplysningene, men også andre som vedkommende har satt til å dekke dette behovet.»*

Saklig behov for ledningsdata og informasjonssikkerhet

- Rapporten anbefaler blant annet:
- **Styrket digitalisering:** Innføre krav om åpne, standardiserte digitale grensesnitt (API) for sanntidsbasert og maskinlesbar datautveksling.
- **Utforske nye løsninger:** Vurdere etablering av nasjonalt ledningseierregister eller felles plattform for mer effektiv tilgang til ledningsinformasjon og økt konkurranse.
- **Økt samarbeid:** Fremme dialog mellom ledningseiere, entreprenører og myndigheter for bedre kostnadsfordeling, risikovurdering og praktisk gjennomføring.
-
- *«Plikten til utlevering gjelder uten hensyn til eventuell taushetsplikt. Opplysninger som er omfattet av taushetsplikt må behandles i samsvar med det regelverket som hjemler taushetsplikten.*
- *Skjermingsverdige opplysninger, jf. sikkerhetsloven §§ 5-1 og 7-1, må behandles etter kravene i eller med hjemmel i sikkerhetsloven.*
- *Opplysninger som er omfattet av lovbestemt taushetsplikt skal bare overlates til personer som har saklig behov og er godkjent for tilgang til slik informasjon.*
- *Utleveringsplikten gjelder ikke skjermingsverdig informasjon som er sikkerhetsgradert etter sikkerhetsloven, jf. sikkerhetsloven § 5-3.*

Anbefalinger / ønsker ved en eventuell endring

1. Rette opp i forskriftens begreper (utbygger, byggherre, tiltakshaver etc..)
2. Gjøre forskriften overordnet standard – standard må være veiledende og ikke normativ.
3. Informasjonssikkerhet må veie tyngre ved nye registre og delingsløsninger
  - Effektiv datadeling er viktig, men må ikke føre til at informasjon om kritisk infrastruktur blir lettere tilgjengelig for uvedkommende
4. NIS2 og sikkerhetsloven vil få økende betydning
  - Fremtidige endringer i ledningsregistreringsforskriften må harmoniseres med sikkerhetslovgivningen og NIS2-regelverket.
5. Automatisert datautveksling vil være en forbedring
  - Store ekomaktører håndterer enorme mengder nettinformasjon. Standardiserte API-er og automatiserte grensesnitt kan redusere kostnader, forbedre datakvalitet og gjøre utbygging raskere.
6. Kritisk infrastruktur er utsatt i dagens trusselbilde
  - Utforming av nye delingsløsninger må ta høyde for at ekomnett er en del av totalforsvaret og en prioritert målsetting for etterretning, sabotasje og hybride trusler

Takk for oppmerksomheten!

